

Vaccinatiegraad Nationaal Programma Pneumokokken- vaccinatie Volwassenen 2025: monitor in het kort

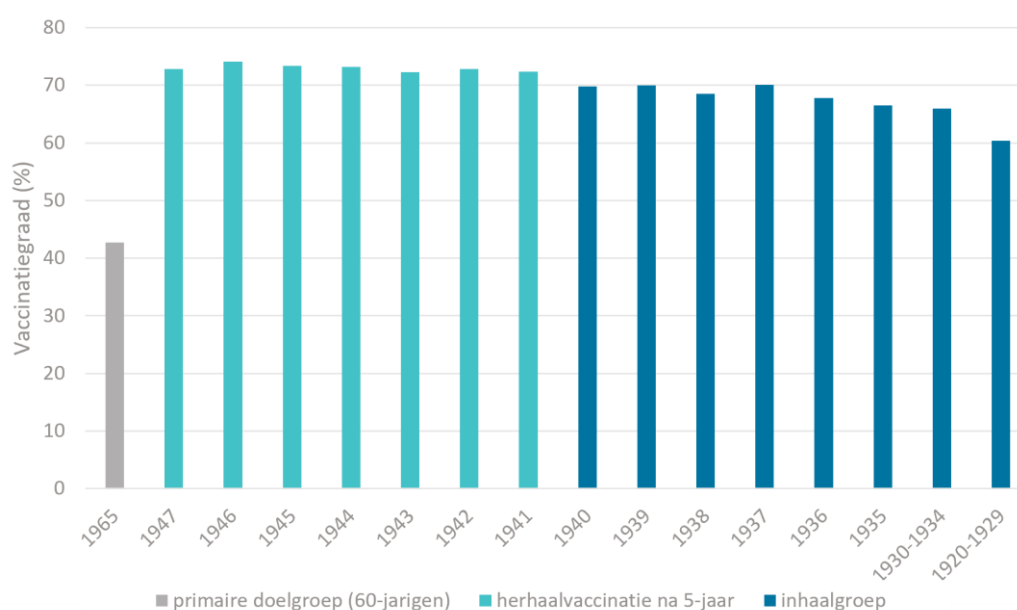
Claudia Laarman, Marianne Heins, Bart Knottnerus, Mariëtte Hooiveld

Sinds 2020 worden mensen van 60 jaar of ouder in verschillende leeftijdscohorten uitgenodigd voor vaccinatie tegen pneumokokkenziekte. In 2025, het zesde jaar van dit vaccinatieprogramma, werden mensen geboren voor 1947 (78 jaar en ouder) en mensen geboren in 1965 (60-jarigen) uitgenodigd voor vaccinatie met het nieuwe PCV20. Hiervan werd 66% gevaccineerd in de huisartsenpraktijk.

In 2025 was de vaccinatiegraad 66% (95%-betrouwbaarheidsinterval (95%BI) 58%-73%) voor de uitgenodigde geboortecohorten. De vaccinatiegraad varieerde van 43% (95%BI 34%-52%) voor mensen geboren in 1965 tot en met 74% (95%BI 65%-81%) voor mensen geboren in 1946. Mannen en vrouwen lieten zich even vaak vaccineren (66%, 95%BI 58%-74%).

De vaccinatiegraad bij 60-jarigen lag zowel in 2024 als in 2025 op 43%. Een deel van de doelgroep uit 2025 was in 2020 ook uitgenodigd voor vaccinatie (mensen geboren in 1941 tot en met 1947). De vaccinatiegraad was vergelijkbaar in beide jaren (variërend van 72% tot 75% in 2020 en van 72% tot 74% in 2025). Dit suggereert dat de vaccinatiegraad voor pneumokokken relatief stabiel is over de tijd en het nieuwe PVC20 weinig invloed heeft gehad op de vaccinatiegraad.

Vaccinatiegraad tegen pneumokokken in de vaccinatiecampagne van 2025, naar geboortejaar

Over de Monitor Nationaal Programma Pneumokokkenvaccinatie Volwassenen

Pneumokokken zijn bacteriën die mensen bij zich kunnen dragen zonder ziekteverschijnselen te ervaren. Maar vooral jonge kinderen, mensen met een verminderde weerstand en mensen ouder dan 60 jaar kunnen door de pneumokokken infecties krijgen, zoals longontsteking, middenoorontsteking en ontstekingen aan de bijholten of voorhoofdsholten. Bij een klein deel van de patiënten kan de infectie ernstiger verlopen en ontstaat er invasieve pneumokokkenziekte. Bij ouderen neemt de kans op overlijden aan invasieve pneumokokkenziekte toe met de leeftijd. Voor kinderen is pneumokokkenvaccinatie opgenomen in het Rijksvaccinatieprogramma.

In 2018 adviseerde Gezondheidsraad om mensen vanaf 60 jaar een vaccinatie tegen pneumokokkenziekte aan te bieden, met iedere 5 jaar revaccinatie vanwege de afnemende werking van het vaccin. In 2020 is daarom het Nationaal Programma Pneumokokkenvaccinatie Volwassenen (NPPV) gestart. In de periode 2020-2024 werd elk jaar een ander leeftijdscohort uitgenodigd voor vaccinatie in hun huisartsenpraktijk, op zo'n manier dat alle personen van 60 t/m 80 jaar een uitnodiging kregen. In 2023 bracht de Gezondheidsraad advies voor een nieuwe strategie uit. Vanaf 2025 worden mensen op 60-jarige leeftijd één keer gevaccineerd met een nieuw vaccin. Tevens worden in de jaren 2025-2029 alle mensen boven de 60 nog een keer opgeroepen voor vaccinatie met het nieuwe vaccin. Hiertoe behoren ook de mensen die in 2020 al 80 jaar of ouder waren en nog geen uitnodiging voor vaccinatie hebben gehad. Revaccinatie wordt met deze strategie nog niet nodig geacht. Uitnodiging en vaccinatietoediening is ondergebracht bij huisartsen en instellingsartsen. Vaccinaties toegediend door andere aanbieders dan de huisarts vallen buiten deze monitor.

De monitor NPPV 2025 is uitgevoerd door het Nivel in opdracht van het RIVM, Centrum voor Bevolkingsonderzoek. Er zijn geanonimiseerde gegevens gebruikt van huisartsenpraktijken die deelnemen aan Nivel Zorgregistraties Eerste Lijn.

Meer weten

Het Nivel levert de kennis om de gezondheidszorg in Nederland beter te maken. Dat doen we met hoogwaardig, betrouwbaar en onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar thema's met een groot maatschappelijk belang. 'Kennis voor betere zorg' is onze missie. Alle onderzoeken publiceert het Nivel openbaar. Meer informatie is te vinden in het rapport: [Monitor Vaccinatiegraad Nationaal Programma Pneumokokkenvaccinatie Volwassenen \(NPPV\) 2024](#). U vindt deze publicatie en alle andere Nivel-publicaties op www.nivel.nl/publicaties.

Titelgegevens van deze publicatie

De gegevens uit deze publicatie mogen met de volgende bronvermelding worden gebruikt: Laarman C, Heins M, , Knottnerus B, Hooiveld M. Vaccinatiegraad Nationaal Programma Pneumokokkenvaccinatie Volwassenen 2025: monitor in het kort. Utrecht: Nivel, 2026.
